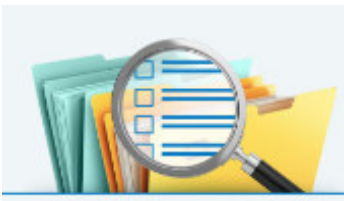

TRYS MONETOS: MOKYMASIS VALDYTI PINIGUS SKAITMENINIAME PASAULYJE

Žiniasklaidos šaltiniuose pateikto atvejo analizė

Parengė die Berater (Austrija)

Įvadas

Šiandieninis gyvenimas yra neatsiejamas nuo technologijų, kurios pakeitė daugelį aspektų, įskaitant pinigų valdymą. Dėl plačiai naudojamų kortelių ir mobiliųjų telefonų, stebėti pinigų srautus tapo sudėtingiau, nes gryniesi pinigai vis dažniau pakeičiami skaitmeniniais mokėjimo būdais. Kai nematome, kaip pinigai išeina iš mūsų rankų, lengviau išleisti daugiau, nei turėtume. Skaitmeninio vartojimo plitimas taip pat prisideda prie pernelyg didelio išlaidavimo, kuris dažnai sukelia finansines problemas. Tyrimai rodo, kad beveik pusė austrų susiduria su skolomis dėl neatsakingų išlaidavimo įpročių. Ši problema yra ypač aktuali jaunimui, kuris dažnai jaučiasi nepakankamai pasiruošęs tvarkyti savo finansus. Efektyvus finansinis švietimas, ypač orientuotas į skaitmeninį pinigų valdymą, yra būtinas norint integruotis į šiuolaikinę skaitmeninę ekonomiką.

Atvejo analizė

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros (NA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei NA negali būti laikoma už juos atsakinga.

Paula yra septyniolikmetė, gyvena Vienoje su tėvais ir yra bebaigianti mokyklą. Ji jau kelerius metus turi savo banko sąskaitą, kurią naudoja kišenpinigiams, gautiems iš tėvų ir uždarbiui, kurį gauna už vasaros darbus. Kitais metais Paula planuoja pradėti studijas universitete ir ketina išsikraustyti iš tėvų namų, o tai kelia naujų iššūkių, ypač finansų valdymo srityje. Paula turi sukurti planą, kaip apmokėti naujas išlaidas, sutaupyti pinigų ir išvengti įsiskolinimų. Be to, ji nori šiuos tikslus pasiekti be tiesioginės bankų paslaugų prieigos, kaip tai darė jos tėvai, kai buvo jauni.

Šiandien jauni žmonės vis dažniau susiduria su būtinybe priimti finansinius sprendimus. Finansinėmis paslaugomis vis dažniau naudojasi ir jaunimas, o tapus suaugusiu, paprastai tenka priimti sudėtingus ir rizikingus finansinius sprendimus (OECD, 2021). Tačiau dauguma jaunų žmonių nesijaučia užtikrinti valdydami pinigus, nes turi ribotą finansų valdymo patirtį, kaip rodo Paulos atvejis (Fessler et al., 2020). Dėl šios priežasties svarbu kuo anksčiau pradėti teikti finansinį švietimą jaunajai kartai ir tęsti jį suaugus (OECD, 2021). Be to, vis dažnesnis technologijų naudojimas šioje srityje dar labiau apsunkina situaciją, todėl jauni žmonės gali jaustis pasimetę ir prislėgti.

Yra kelios priežastys, kodėl jauni žmonės, tokie kaip Paula, susiduria su sunkumais valdydami savo pinigus:

- Ankstyvame amžiuje susiformavę klaidingi elgesio ir skolinimosi modeliai.
- Nauji iššūkiai, susiję su skaitmenine aplinka ir kintančios vartotojų realijos.
- Vaikai ir jaunimas nuo ankstyvo amžiaus tampa intensyvios rinkodaros veiklos taikiniai.
- Didėjantis bendraamžių spaudimas ir gyvenimo lygio skirtumai.

Kaip išspręsti šią sudėtingą situaciją? Paulai reikia padėti orientuotis naujame skaitmeninių finansų pasaulyje. Tačiau ji nori, kad ši parama atitiktų tam tikras sąlygas ir būtų jai naudinga:

- Realus gyvenimas: parama turi būti orientuota į konkrečias problemas, su kuriomis Paula susiduria kasdieniame gyvenime, ir siūlyti praktiškus sprendimus.

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros (NA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei NA negali būti laikoma už juos atsakinga.

- **Efektyvumas:** parama turi būti naudinga jauniems žmonėms, tokiems kaip Paula, ir turėti realų poveikį jų gyvenimui.
- **Lygiavertis bendravimas:** Paulai svarbu, kad su ja būtų kalbama kaip su lygiaverčiu asmeniu, o ne kaip su vaiku ir kad ji nebūtų smerkiama dėl pinigų valdymo. Paulai svarbu, kad jos norai ir baimės būtų priimami rimtai.
- **Mokslinis pagrindimas:** pagalba turi būti pagrįsta moksliniais įrodymais ir pedagoginiais metodais.
- **Įdomumas:** parama turi būti teikiama patraukliai ir žaismingai, kad mokymasis būtų malonus ir motyvuojantis, ir netaptų našta.
- **Aktualumas:** jauni žmonės, tokie kaip Paula, dažnai geriausiai žino apie naujas technologijas ir pasaulio tendencijas. Todėl parama turėtų būti teikiama atsižvelgiant į dabartinius pokyčius ir plėtrą.

Pasiūlymai ir rekomendacijos

Socialinė įmonė "Trys monetos" siekia padėti žmonėms, tokiems kaip Paula, sėkmingai valdyti savo finansus skaitmeniniu būdu. Įmonė "Trys monetos" laikosi nuostatos, kad finansinis raštingumas yra esminis gyvenimo įgūdis, ir jų vieta yra tokia: "Kiekvienas žmogus turi turėti galimybę laisvai ir savarankiškai gyventi be finansinių rūpesčių."

Įmonė sukūrė specialią internetinę programą "Tinkamas tvarkymasis su pinigais", skirtą padėti žmonėms išmokti efektyviai valdyti savo finansus ir prisitaikyti prie skaitmeninio amžiaus reikalavimų. Ši programa aiškiai ir suprantamai moko pagrindinių pinigų valdymo įgūdžių, tokių kaip biudžeto sudarymas, impulsyvaus pirkimo vengimas ir nenumatytų išlaidų planavimas ateityje.

Programa apima keturis modulius:

1. Pagrindas geresniam gyvenimui
2. Apžvalga siekiant didesnio lankstumo
3. Atsakingas vartojimas tinkamam apsisprendimui

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros (NA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei NA negali būti laikoma už juos atsakinga.

4. Finansinis saugumas ateityje

Šiuose moduluose jauni žmonės, tokie kaip Paula, gali įgyti tokius įgūdžius:

- Kontroliuoti savo biudžetą
- Analizuoti savo pirkimo elgseną
- Atpažinti išorinę įtaką savo elgesiui
- Pasiruošti nenumatytiems įvykiams ateityje
- Išsikelti finansinius tikslus ir siekti jų
- Planuoti išėjimą į pensiją

Pasak žmonės „Trys monetos“, mokymasis veiksmingai valdyti pinigus gali padėti jauniems žmonėms, tokiems kaip Paula, priimti geresnius finansinius sprendimus. Tinkamos finansinės žinios suteikia galimybę planuoti pensiją, taupyti pinigus ir išmintingai investuoti.

Šiuolaikiniame skaitmeniniame pasaulyje pinigų valdymas tapo sudėtingesnis visiems, ypač jauniems žmonėms, tokiems kaip Paula, kurie turi mažiau patirties šioje srityje. Tačiau iniciatyvos, tokios kaip „Trys monetos“ programa „Tinkamas tvarkymasis su pinigais“, siūlo praktinius sprendimus, teikdama lengvai suprantamus internetinius modulius apie biudžeto sudarymą ir atsakingą išlaidavimą. Ši programa suteikia Paulai finansinių žinių, reikalingų sėkmingai orientuotis skaitmeninėje ekonomikoje ir išmintingai leisti pinigus, kai ji pirmą kartą išsikraustys iš tėvų namų. Tokios programos gali padėti jauniems žmonėms priimti sumanius finansinius sprendimus ir prisidėti prie didesnio finansinio saugumo ateityje.

Klausimai savirefleksijai

Šie klausimai yra skirti savianalizei ir įsivertinimui. Jie padės jums geriau suprasti savo finansinius įpročius, vertybes ir lūkesčius.

1. Kaip technologijos įtakojo jūsų pinigų valdymo praktiką?
2. Su kokiais iššūkiais susiduriate valdydami pinigus skaitmeninėje aplinkoje?
3. Atsižvelgiant į situacijas, kai pinigus išleidote neapgalvotai, kokių priemonių galite imtis, kad išvengtumėte panašių klaidų ateityje?
4. Kokios specifinės pagalbos priemonės būtų naudingos siekiant efektyviau valdyti pinigus skaitmeniniame pasaulyje?

Įsivertinimo klausimai

Atidžiai perskaitykite kiekvieną klausimą ir iš pateiktų variantų pasirinkite tinkamiausią atsakymą.*

- 1. Kodėl skaitmeniniame amžiuje valdyti pinigus tapo sudėtingiau?**
  - a) Yra mažiau galimybių atlikti mokėjimus internetu
  - b) Sunkiau sekti išlaidas dėl retesnio grynujų pinigų naudojimo
  - c) Skaitmeninių pinigų paslaugos dar nėra pakankamai išvystytos
  - d) Bankai nėra atnaujinę skaitmeninių pinigų paslaugų
- 2. Kodėl jauni suaugusieji, tokie kaip Paula, gali nepasitikėti savo pinigų valdymo įgūdžiais?**
  - a) Ribota prieiga prie skaitmeninių pinigų paslaugų
  - b) Tikslinė rinkodaros veikla nuo ankstyvo amžiaus
  - c) Domėjimosi finansinėmis temomis stoka
  - d) Vyriausybės politika, ribojanti finansinį švietimą
- 3. Kuri iš toliau pateiktų temų nėra mokymų „Tinkamas tvarkymasis su pinigais“ dalis?**
  - a) Pagrindai geresniam gyvenimui
  - b) Būdai, kaip sukurti įmonę
  - c) Atsakingas vartojimas siekiant tinkamo apsisprendimo
  - d) Finansinis saugumas ateityje
- 4. Kokių pagrindinių įgūdžių siekiama išmokyti tokius jaunos žmones kaip Paula?**
  - a) Pinigų valdymo įgūdžių
  - b) Skaitmeninių įgūdžių

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros (NA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei NA negali būti laikoma už juos atsakinga.

- c) Kompiuterinio programavimo įgūdžių
- d) Minkštųjų įgūdžių

5. Ko Paula išmokyta dalyvaudama mokymuose „Tinkamas tvarkymasis su pinigais“?

- a) Sėkmingo verslo pradžios
- b) Sėkmingos kalbos retorikos pagrindų
- c) Finansinių tikslų nusistatymo ir jų siekimo
- d) Pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ugdymo

Šis testas su gali padėti įsivertinti įgytas žinias.

* Teisingi atsakymai

1. B 2 B 3. B 4. A 5. C

Šaltiniai

1. Andrej Cupak & Pirmin Fessler & Maria Antoinette Silgoner & Elisabeth Ulbrich, 2018. "Financial literacy in Austria: a survey of recent research results," Monetary Policy & the Economy, Oesterreichische Nationalbank (Austrian Central Bank), issue Q1/18, pages 14-26.
2. Arbeiterkammer Wien. (n.d.). Umgang mit Geld in einer digitalen Welt. Retrieved from https://www.arbeiterkammer.at/ueberuns/zukunftsprogramm/zukunftsfonds/wien/Umgang_mit_Geld_in_einer_digitalen_Welt.html
3. Three Coins GmbH. (n.d.). Retrieved from <https://www.threecoins.org/>
4. Fessler P., Jelovsek M. und Silgoner M. (2020), Financial Literacy in Austria - focus on millennials, https://www.oenb.at/dam/jcr:d0e4d3c1-83a2-466d-8efe-6749fc075d9b/04_MOP_Q3_20_Financial-literacy-in-Austria.pdf
5. (OECD, 2021) A national financial literacy strategy for Austria
<https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/austria-financial-literacy-strategy.htm>

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros (NA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei NA negali būti laikoma už juos atsakinga.